

Sygn. akt III Ca 951/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rak

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2022 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Miasta G.**

przeciwko **Miastu R.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z 17 lutego 2020 roku, sygn. akt I C 1487/19

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 120 zł (sto dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Marcin Rak

Sygn. akt **III Ca 951/20**

UZASADNIENIE

Miasto G. domagało się od pozwanego Miasta R. 60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 maja 2018 roku i kosztami sporu. Dochodzona pozwem należność stanowiła sumę, którą – według powoda – pozwany bezpodstawnie potrącił powołując się na obowiązek partycypowania powoda w kosztach udziału mieszkańca G. w warsztatach terapii zajęciowej organizowanych przez pozwanego. Potrącona kwota została przy tym jednostronnie ustalona przez pozwanego, który bez porozumienia z powodem podwyższył sporne koszty w stosunku do uprzednio zgodnie ustalonych.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Zarzucił, że stosownie do art. 10b ust. 6 ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, pozwanego obciążał prawny obowiązek współfinansowania kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej w wysokości co najmniej 10% tychże kosztów. Koszty te wzrosły o 600 zł w stosunku do każdego uczestnika, co uzasadniało dokonanie spornego potrącenia zwłaszcza, że wzrost był zgodny z wytycznymi PFRON i Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz uchwałą Rady Miasta R.. Pozwany argumentował, że zwracał się do powoda o zawarcie porozumienia w sprawie zwrotu wydatku oraz przedstawiał swoje stanowisko w sprawie, wzywając powoda do zapłaty, jednak bezskutecznie. Dlatego też wobec odmowy podpisania aneksu do porozumienia, pozwanemu służyła zatem wymagalna wierzytelność wobec

powoda o zwrot kwoty 60 zł. Wobec braku zapłaty wierzytelność tą pozwany potracił z wymagalną wierzytelnością wzajemną powoda, na skutek czego wierzytelność powoda wygasła.

Wyrokiem z 17 lutego 2020 roku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda 60 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 czerwca 2018 roku (pkt 1), w pozostałej części powództwo oddalił (pkt 2) i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 120 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu (pkt 3).

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że 5 lutego 2015 roku strony, na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym w związku z art. 10 b ust. 6 ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zawarły porozumienie którego przedmiotem było określenie ich uprawnień i zobowiązań w sprawie uczestniczenia M. M. zamieszkałego w G., w zajęciach rehabilitacyjnych prowadzonych przez Warsztat (...) Zajęciowej przy Ośrodku dla Niepełnosprawnych (...) w R. oraz ponoszenia przez Miasto G. kosztów rehabilitacji uczestnika w wysokości 10% całkowitych kosztów uczestnictwa w zajęciach, a zatem części kosztów, która nie podlega finansowaniu przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W zwartym porozumieniu wskazano, iż całkowite roczne koszty uczestnictwa uczestnika w zajęciach wynoszą 16.440 zł, z czego 90%, tj. kwota 14.796 zł finansowana jest ze środków PFRON, a Miasto G. zobowiązuje się do zapłaty Miastu R. tytułem kosztów rehabilitacji uczestnika w 2015 roku łącznie kwoty 1.644 zł. Porozumienie dla jego zmiany wymagało zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Powód uiszczył na rzecz pozwanego kwotę zgodną z porozumieniem.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że na skutek licznych interwencji podmiotów prowadzących warsztaty zajęciowe, PFRON w 2015 roku przekazał powiatom dodatkowe środki finansowe, zlecając zwiększenie wydatków na jednego uczestnika o 100 zł miesięcznie począwszy od lipca 2015 roku. Wobec tego Rada Miasta R., w wykonaniu ustawowych kompetencji, uchwałą PR.007.145.2015 z 27 sierpnia 2015 roku dokonała podziału tej kwoty zgodnie z wytycznymi PFRON, co doprowadziło do zwiększenia dofinansowania o 100 zł na każdego uczestnika warsztatu. Ostatecznie zatem koszt jednostkowy udziału uczestnika w warsztatach zwiększył się z 16.440 zł przewidzianych w porozumieniu z 5 lutego 2015 roku do kwoty 17.040 zł.

Sąd Rejonowy ustalił także, że pismem z 12 grudnia 2015 roku pozwana poinformowała powoda o zwiększeniu dofinansowania kosztów działania warsztatów w III i IV kwartale i zwróciła się z prośbą o podpisanie aneksu do porozumienia z 5 lutego 2015 roku. Powód nie podpisał tego aneksu.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika nadto, że 6 marca 2018 roku pomiędzy stronami zawarto tożsame porozumienie dotyczące uprawnień i zobowiązań stron w sprawie uczestniczenia M. M. zamieszkałego w G. w zajęciach rehabilitacyjnych prowadzonych przez Warsztat (...) Zajęciowej przy Ośrodku dla Niepełnosprawnych (...) w R. oraz ponoszenia przez Miasto G. kosztów rehabilitacji uczestnika w wysokości 10% całkowitych kosztów uczestnictwa w zajęciach, a zatem części kosztów, która nie podlega finansowaniu przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W zwartym porozumieniu Miasto R. zastrzegło sobie prawo zmiany wysokości dotacji udzielonej Warsztatowi (...) Zajęciowej, a o ile na skutek zmiany wysokości dotacji miałyby nastąpić zwiększenie wysokości środków finansowych zwracanych przez Miasto G. zmiana taka wymaga zmiany porozumienia. Porozumienie dla jego zmiany wymagało zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Nadto Sąd Rejonowy ustalił, że pismem z 29 maja 2018 roku Dyrektor MOPS w R. poinformował powoda, iż w związku rezygnacją M. M. w uczestnictwie w zajęciach, dokonany zostanie zwrot za okres objęty dotacją, w którym ten w zajęciach już nie uczestniczył, tj. kwota 148,11 zł. Jednocześnie w piśmie poinformowano, że zwrot zostanie pomniejszony o kwotę 60 zł, która stanowi powstałą w 2015 roku różnicę pomiędzy przekazaną przez Miasto R. Warsztatom (...) Zajęciowej kwotą 1.704 zł a kwotą 1.644 zł zwróconą przez Miasto G..

Pismem z 30 maja 2018 roku powód poinformował, iż należność dla Miasta G. wynosi 148,11 zł, w związku z czym zwrócił się do zwrot tej kwoty w terminie 7 dni od odbioru korespondencji, którą doręczono 5 czerwca 2018 roku. Pismem z 9 lipca 2018 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 60 zł wraz z ustawowymi odsetkami za

opóźnienie liczonymi od dnia dokonania potrącenia przez Miasto R. ww. kwoty, tj. 29 maja 2018 roku do dnia zapłaty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Mając na względzie te ustalenia Sąd Rejonowy zważył, że strony łączyły porozumienia zwarte na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym w związku z art. 10 b ust. 6 ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, mocą których powód zobowiązał się płacić na rzecz pozwanej kwotę stanowiącą 10% całkowitych kosztów uczestnictwa w zajęciach, a zatem części kosztów, która nie podlega finansowaniu przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w 2015 roku była to kwota 1.644 zł. Wskazał, że ostatecznie koszt uczestnictwa osoby biorącej udział w zajęciach w 2015 roku był wyższy niż zakładano przy zawieraniu porozumienia i wyniósł 17.040 zł. Ocenił, że wynikało to z podjęcia przez pozwaną jednostronnej decyzji w tym przedmiocie. Pozwana co prawda zwracała się do powoda o podpisanie stosownego aneksu do porozumienia z 5 lutego 2015 roku, jednak powód nie wyraził na to zgody, a zgodnie z § 5 porozumienia, wszelkie zmiany porozumienia wymagały dla swej ważności zachowania formy pisemnej. Strony łączyło więc porozumienie, w którym powód zobowiązał się do zapłaty Miastu R. tytułem kosztów rehabilitacji uczestnika w 2015 roku łącznie kwoty 1.644 zł i taką kwotę na rzecz pozwanej zapłacił.

Według Sądu Rejonowego brak było podstaw aby pozwany dokonując rozliczenia za 2018 roku, będąc zobowiązanym do zwrotu powodowi kwoty 148,11 zł tytułem niewykorzystanych środków, dokonał potrącenia 60 zł. W konsekwencji z powołaniem na art. 353 k.c. Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenie o ich zapłatę.

Jako podstawę orzeczenia o odsetkach powołał art. 455 k.c. w związku z art. 481 § 1 i 2 k.c., uznając, iż roszczenie stało się wymagalne 12 czerwca 2018 roku, a to zgodnie z wezwaniem zawartym w piśmie z 30 maja 2018 roku. Uzasadniało to orzeczenie o odsetkach od dnia następnego po dniu wymagalności. Żądanie zasądzenia odsetek w pozostałym zakresie zostało oddalone.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie o art. 100 zdanie II k.p.c. przy uwzględnieniu, że powód uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zarzucając naruszenie:

- art. 10b ust 2a i 6 ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przez ich niezastosowanie i dokonanie oceny roszczenia wyłącznie na podstawie porozumienia, co doprowadziło do sprzecznego z prawem obciążenia pozwanego kosztami uczestnictwa mieszkańca powoda w warsztatach terapeutycznych prowadzonych na zlecenie powoda,

- art. 65§1 i 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli zawartych w porozumieniu z 3 lutego 2015 roku skutkującej uznaniem, że powód był zobowiązany do zwrotu pozwanemu kwoty niższej niż 10% kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przy braku stosownego wniosku stron, rozpoznanie apelacji mogło nastąpić na posiedzeniu niejawnym, stosownie do art. 374 k.p.c. w aktualnym brzmieniu obowiązującym od 7 listopada 2019 roku, znajdującym zastosowanie w sprawie zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469) przy uwzględnieniu, że apelacja została wniesiona po wejściu w życie cytowanej ustawy.

Odnosząc się do apelacji pozwanego wskazać przede wszystkim trzeba, że stan faktyczny został prawidłowo ustalony przez Sąd Rejonowy. Nie był on sporny i nie był podważany w apelacji. Wobec tego Sąd Okręgowy w całości uznał za własne ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy. Czyniło to zbędnym ich ponowne przytaczanie.

Istota sporu, tak na etapie pierwszo jak i drugoinstancyjnym sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy w związku ze wzrostem kosztów udziału mieszkańca powodowego miasta w zajęciach terapeutycznych finansowanych przez miasto pozwane, powód zobowiązany był do dopłaty nadwyżki, a tym samym czy istniała wierzytelność przedstawiona przez pozwanego do potrącenia.

Dla oceny w tym zakresie istotne był przepis art. 10b ust 2 a ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, z którego wynika, że koszty działalności warsztatu terapii zajęciowej są finansowane ze środków samorządu powiatowego w wysokości co najmniej 10% tych kosztów. Nadto istotne jest że zgodnie z art. 10b ust 6 tej ustawy powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, jest obowiązany do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie którego działa warsztat.

Cytowane regulacje dotyczą dwóch odrębnych kwestii. Jedna z nich, wynikająca z art. 10b ust 2a dotyczy ogólnego udziału powiatu (lub odpowiednio miasta na prawach powiatu) w finansowaniu działalności warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych na jego terenie. Druga natomiast, wynikająca z art. 10 ust 6, dotyczy wzajemnego określenia zasad refinansowania tych kosztów między powiatami (miastami na prawach powiatu), w sytuacji gdy mieszkańcy jednego z nich korzystają z uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych na terenie drugiego.

Przepis art. 10a ust 6 wprost i jednoznacznie wskazuje, że omawiane refinansowanie odbywa się na warunkach określonych w porozumieniu zainteresowanych jednostek samorządowych określającym wysokość i zasady pokrywania kosztów. W tym aspekcie strony porozumienia mają więc swobodę działania i nie sposób twierdzić, że miasto, którego mieszkańiec korzysta z terapii na innym terenie, jest zawsze zobowiązane do pełnego pokrycia powstałych w związku z tym kosztów, pokrywanych przez jednostkę samorządową na obszarze której odbywa się rehabilitacja. Gdyby tak było ustawodawca wyraziłby to w ustawie nakazując refundację w pełnym zakresie. Tymczasem przepis wprost wskazuje, że porozumieniem objęta jest m. in. „wysokość” zwracanych kosztów rehabilitacji.

Istotne w sprawie porozumienie z 5 lutego 2015 roku nakładało na powoda obowiązek refundacji do wysokości 1.644 zł (§2 porozumienia), która to należność została uregulowana. Ewentualny obowiązek zapłaty kwoty wyższej wymagał zawarcia kolejnego porozumienia w formie pisemnej (§5 porozumienia), do czego ostatecznie nie doszło, a w porozumieniu nie zastrzeżono obowiązku pokrycia przez powoda ewentualnych dodatkowych usprawiedliwionych wydatków w razie zmiany ogólnych kosztów organizacji zajęć i nie przyznano pozwanemu prawa do jednostronnej zmiany warunków porozumienia w związku z tym. Nie sposób zatem uznać aby powód był zobowiązany do zapłaty pozwanemu dalszych kwot ponad te, które objęto zgodnym i niezmodyfikowanym oświadczeniem woli stron z 5 lutego 2015 roku.

W świetle art. 10a ust 6 cytowanej ustawy, dającej stronom porozumienia swobodę co do określenia wysokości zwracanych kosztów terapii oraz zważywszy na jednoznaczną treść porozumienia z 5 lutego 2015 roku nie sposób było mówić o dokonaniu przez Sąd Rejonowy błędnej oceny znaczenia oświadczeń woli zawartych w tym porozumieniu. Podkreślenia wymaga, że to pozwany nie zadbał o zabezpieczenie w pisemnym porozumieniu własnych interesów, które uważał za istotne. Z faktu tego nie może teraz wywodzić obowiązku zapłaty przez powoda należności dodatkowych ponad te, które powód uregulował zgodnie z wcześniejszą umową.

Nie zachodziły zatem podstawy do dokonania spornego w sprawie potrącenia. Podlegająca zwrotowi należność podlegała zatem wypłacie w pełnej wysokości, co doprowadziło Sąd Rejonowy do prawidłowego wniosku o powinności

jej zasądzenia także w części, w której pozwany dokonał niezasadnego potrącenia, przy uwzględnieniu okoliczności, że sama zasada dotycząca obowiązku zwrotu jak i wysokość kwoty przed potrąceniem, nie były w sprawie sporne

Zatem zarzuty apelacji nie mogły prowadzić do wzruszenia rozstrzygnięcia o głównym przedmiocie procesu.

Prawidłowym było także rozstrzygnięcie o odsetkach i kosztach sporu.

Dlatego Sąd Okręgowy oddalił apelację zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanego na zasadzie art. 98 k.p.c. Zasadzona na rzecz powoda należność obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej ustalonej na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

SSO Marcin Rak